

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI**
SO-III.431.14.2019

Olsztyn, 4 grudnia 2019 r.

**Pan
Tomasz Waruszewski
Wójt Gminy Nowe Miasto Lubawskie
ul. Podleśna 1
13-300 Mszanowo**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), zwanej dalej: „ustawą o kontroli w administracji rządowej”, przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę przeprowadzono w Urzędzie Gminy Nowe Miasto Lubawskie z siedzibą pod adresem: ul. Podleśna 1, 13-300 Mszanowo (NIP 8771045915, REGON 005722258).

W okresie objętym kontrolą oraz w dacie czynności kontrolnych kierownikiem jednostki kontrolowanej był Pan Tomasz Waruszewski, Wójt Gminy Nowe Miasto Lubawskie, który sprawuje tę funkcję od 5 grudnia 2010 r. (*akta kontroli s. 30*).

Kontrolę przeprowadził zespół pracowników Wydziału Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1) Maciej Jurzyński – starszy inspektor wojewódzki, przewodniczący zespołu kontrolnego, posługujący się legitymacją służbową nr 4/2015 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.975A.2019 z 14 października 2019 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli s. 17*);

1) Anna Chojnowska – starszy inspektor wojewódzki, członek zespołu kontrolnego, posługująca się legitymacją służbową nr 5/2015 wydaną przez Dyrektora Generalnego ww. Urzędu, na podstawie pisemnego upoważnienia do kontroli nr FK-IV.0030.976A.2019 z 14 października 2019 r. wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego (*akta kontroli s. 18*).

Czynności kontrolne przeprowadzono 28 października 2019 r.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod nr 7/2019.

Przedmiotem kontroli była realizacja w okresie od 1 września 2018 r. do 31 sierpnia 2019 r. przez Urząd Gminy Nowe Miasto Lubawskie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w obszarze dowodów osobistych i ewidencji ludności.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 2 pkt 1 i art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1464) w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 653 ze zm.) i art. 4 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1397).

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie, ustanowionym zarządzeniem Nr 77/2017 Wójta Gminy Nowe Miasto Lubawskie z dnia 30 czerwca 2017 r. (ze zmianami), realizacja zadań objętych kontrolą należała do zakresu działania referatu administracyjnego. W okresie objętym kontrolą oraz w dniu kontroli funkcję kierownika referatu pełniła Pani Agnieszka Paturalska-Miehlau - Sekretarz Gminy Nowe Miasto Lubawskie (zatrudniona na stanowisku od 14 marca 2011 r.). Do jej zadań należało m.in. kierowanie i zarządzanie referatem w sposób zapewniający optymalną realizację zadań referatu. Natomiast za bieżące wykonywanie zadań z zakresu dowodów osobistych i ewidencji ludności odpowiadał pracownik zatrudniony na stanowisku ds. obywatelskich - Pani Katarzyna Wieczorek, inspektor (na stanowisku od 14 września 2007 r.; w Urzędzie zatrudniona od 15 maja 2003 r.). Pracownik posiadał pisemne upoważnienie do załatwiania w imieniu organu gminy indywidualnych spraw z zakresu ustawy o dowodach osobistych i ustawy o ewidencji ludności włącznie z prawem do wydawania decyzji administracyjnych (vide: zarządzenie Nr 41/2015 Wójta Gminy z 23 marca 2015 r.). W czasie nieobecności ww. pracownika zastępstwo na stanowisku ds. obywatelskich pełniła Pani Katarzyna Wałdowska – pełnomocnik ds. ochrony informacji niejawnych i ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, a od 16 sierpnia 2019 r. Pani Agnieszka Leśniewska – inspektor ds. obsługi rady gminy (*akta kontroli s. 29-41*).

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

I. Realizacja zadań w zakresie dowodów osobistych.

1. Wydawanie dowodów osobistych.

Badaniem objęto 60 z 455 spraw wydania dowodu osobistego wszczętych w okresie objętym kontrolą, tj. 13,18% wszystkich spraw. W badanej próbie ustalono następujące przyczyny złożenia wniosków:

- upływ terminu ważności – 29 przypadków,
- pierwszy dowód – 22 przypadki,
- utrata dowodu – 5 przypadków,
- zmiana danych zawartych w dowodzie – 3 przypadki,
- uszkodzenie dowodu – 1 przypadek.

Ustalono, że wszystkie zbadane wnioski zostały złożone i zrealizowane zgodnie z przepisami ustawy o dowodach osobistych oraz rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 stycznia 2015 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego oraz sposobu i trybu postępowania w sprawach wydawania dowodów osobistych, ich utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2015 r. poz. 212 ze zm.). Pracownik Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie odnotowywał na wniosku w formie adnotacji sposób ustalenia tożsamości wskazując serię i numer dotychczasowego dowodu osobistego, a w przypadku jego braku (utrata, pierwszy dowód) podstawą weryfikacji tożsamości był rejestr RDO lub PESEL. Za osoby małoletnie wniosek składał i podpisywał jeden z rodziców. Na wniosku pracownik zamieszczał stosowną adnotację o danych rodzica składającego wniosek.

Dowody osobiste pracownik kontrolowanej jednostki wydawał wnioskodawcom wyłącznie za pokwitowaniem na formularzu zgodnym ze wzorem stanowiącym załącznik nr 4 do ww. rozporządzenia. Osoba odbierająca dowód składała czytelny podpis na formularzu odbioru. Za małoletnich dowód odbierał rodzic, który złożył wniosek albo sam małoletni, jeżeli miał ukończone 13 lat.

W badanym zakresie stwierdzono następujące uchybienia:

- w sytuacji, gdy dowód osobisty odbierała osoba, której dokument ten wydano, na formularzu odbioru dowodu nie zamieszczono danych wnioskodawcy (większość przypadków, np.

formularz nr 2812052/2019/6083167/01), przez co formularz nie miał wypełnionych wszystkich rubryk i nie zawierał wszystkich danych obligatoryjnych na podstawie art. 31 ust. 2 ustawy;

- w sprawie nr 2812052/2019/8705174/01 wnioski o wydanie dowodu małoletniemu dziecku złożyła matka, natomiast na formularzu odbioru jako wnioskodawcę wpisano ojca małoletniego, niebędącego wnioskodawcą, który odbierał dowód zgodnie z § 12 ust. 3 ww. rozporządzenia.

Pierwsze z wymienionych uchybień wynikało z przyjętej przez inspektora ds. obywatelskich interpretacji, iż w takiej sytuacji wystarczające będzie wypełnienie tylko rubryki dot. posiadacza dowodu, skoro ta sama osoba odbiera dowód. W drugim przypadku pracownik błędnie przyjął, że należy wpisać dane rodzica faktycznie odbierającego dokument tożsamości. Powyższe uchybienia nie wywołały skutków (*akta kontroli s. 45-48, 125*).

Ponadto ustalono, iż dowody osobiste nieodebrane w ciągu 6 miesięcy od daty ich wystawienia, zgodnie z art. 62 ust. 4 pkt 2 ustawy, przechowywane były w kopertach dowodowych wnioskodawców. Koperty dowodowe wnioskodawców były umieszczone w metalowym sejfie zamykanym na klucz, znajdującym się w pokoju pracy (pomieszczenie na parterze; okna zewnętrzne nie posiadają zabezpieczeń, o których mowa w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych, Dz. U. z 2019 r. poz. 53). Sprzątanie odbywa się w godzinach pracy jednostki, w obecności pracownika realizującego kontrolowane zadania (*akta kontroli s. 42-44, 134*).

2. Unieważnianie dowodów osobistych.

Badaniu poddano 38 przypadków unieważnień dowodów osobistych (29 z powodu upływu terminu ważności dowodu, 5 z powodu utraty dowodu, 3 z powodu zmiany danych zawartych w dowodzie, 1 z powodu uszkodzenia dowodu). W badanym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości bądź uchybień.

3. Udostępnianie danych z RDO i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie wpłynęły 3 wnioski o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z RDO (teczka RA.5345.). Przedmiotowe wnioski zostały zarejestrowane pod numerami RA.5345.72.2018, RA.5345.9.2019, RA.5345.21.2019 (*akta kontroli s. 8*).

Dokonane ustalenia wskazują, że wszystkie wnioski zostały złożone na właściwych formularzach, należycie uzasadnionych. Dwa wnioski zostały złożone przez podmioty realizujące na podstawie ustaw szczególnych zadania publiczne (konsul, komendant powiatowy Policji), tj. podmioty, którym dane/dokumentację dotyczącą dowodów osobistych udostępnia się nieodpłatnie (sprawy nr RA.5345.9.2019 i RA.5345.21.2019). Jednocześnie stwierdzono, że w sprawie nr RA.5345.21.2019 wnioskodawca wystąpił o udostępnienie danych z RDO tj. zdjęcia, podpisu oraz serii i numer dowodu osobistego, a dane zostały udostępnione z dokumentacji dowodowej tj. z formularza znajdującego się w kopercie dowodowej. Było to działanie nieprawidłowe, ponieważ wniosek wskazywał na żądanie udostępnienia danych z RDO zgodnie z art. 72 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych, a nie na podstawie trybu udostępnienia dokumentacji dowodowej zawartego w art. 75 ww. ustawy. Tryb załatwienia sprawy był niewłaściwy, pomimo że spełnił wymagania wnioskodawcy. Trzeba bowiem podkreślić, że organ gminy jest związany żądaniem wnioskodawcy oraz zobowiązany do udzielenia odpowiedzi na podstawie wskazanego przez niego rejestru. Nawet jeżeli żądane dane są dostępne w innym rejestrze czy zbiorze danych i są one identyczne, to podstawą rozpatrzenia wniosku oraz faktycznego udostępnienia danych powinien być zbiór danych wskazany we wniosku. Powyższe

stanowiło nieprawidłowość, która nie wpłynęła istotnie na rozpatrzenie sprawy, gdyż udostępnione dane były zgodne z żądanym zakresem (*akta kontroli s. 60-65*).

Ponadto, w ocenie kontrolujących sprawa nr RA.5345.72.2018 nie powinna być procedowana zgodnie z zapisami ustawy o dowodach osobistych dotyczącymi udostępniania dokumentacji dowodowej, a w trybie wskazanym w piśmie okólnym wojewódzkiego organu nadzoru z 16 czerwca 2015 r. nr SO-IV.620.3.2015 r. przekazanym wszystkim gminom województwa, tj. udostępnienia żądanej dokumentacji stronie na podstawie art. 73 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego (dalej jako k.p.a.) ponieważ wnioskodawca żądał udostępnienia kserokopii złożonego wniosku o wydanie dowodu osobistego, w celu przedłożenia w organie paszportowym. Powyższe stanowiło nieprawidłowość, której skutkiem było poniesienie przez wnioskodawcę wyższego kosztu załatwienia sprawy. Z wyjaśnień pracownika wynika, iż wnioskodawca sam wybrał formę uzyskania żądanych danych, tj. wystąpił z wnioskiem o udostępnienie dokumentacji dowodowej i przedłożył opłatę, dlatego też udzielono odpowiedzi zgodnie ze złożonym wnioskiem. Zdaniem kontrolujących pracownik powinien jednak już na etapie pobierania wniosku do wypełnienia przez wnioskodawcę lub ewentualnie jego składania udzielić stronie wyczerpującej informacji o możliwościach uzyskania kserokopii żądanego dokumentu (zasada informowania). Należy zauważyć, iż wniosek został złożony bezpośrednio w organie gminy, a nie za pośrednictwem poczty. O sposobie jego załatwienia powinna decydować przede wszystkim treść (w tym kto jest wnioskodawcą oraz czyich dokumentów żąda), a nie forma wniosku (*akta kontroli s. 55-59, 126*).

Równocześnie z ustaleń kontroli wynika, iż odpowiedzi na wnioski sporządzał i podpisywał w imieniu wójta pracownik jednostki odpowiedzialny za realizowane zadanie. Powyższe sprawy zostały załatwione bez zbędnej zwłoki, a odpowiedź na wniosek złożony w formie elektronicznej (za pośrednictwem MSZ) na elektroniczną skrzynkę podawczą Urzędu została przekazana w tej samej formie (*akta kontroli s. 51-54*).

II. Realizacja zadań w zakresie ewidencji ludności.

1. Rejestracja miejsca pobytu obywateli polskich i cudzoziemców.

W kontrolowanym okresie w Urzędzie Gminy Nowe Miasto Lubawskie złożono 303 zgłoszenia meldunkowe (w tym 274 zgłoszenia pobytu stałego, 46 zgłoszeń pobytu czasowego, 19 zgłoszeń wymeldowania z pobytu stałego, 1 zgłoszenie wymeldowania z pobytu czasowego oraz 13 zgłoszeń wyjazdu poza granice RP). Badaniu metodą wrywkową poddano 55 wybranych zgłoszeń (tj. 18,15% wszystkich spraw), w tym 34 zgłoszenia pobytu stałego, 10 zgłoszeń pobytu czasowego, 6 zgłoszeń wymeldowania z pobytu stałego, 1 zgłoszenie wymeldowania z pobytu czasowego i 4 zgłoszenia wyjazdu poza granice RP.

Ustalono, że zbadane zgłoszenia zostały dokonane w formie pisemnej, na obowiązujących formularzach, prawidłowo wypełnionych i podpisanych. Dane adresowe wynikające ze zgłoszeń zostały poprawnie zarejestrowane w rejestrze PESEL (*akta kontroli s. 139-140*).

Przeprowadzona analiza wykazała jednak nieprawidłowość w jednej sprawie, tj. zrealizowania wymeldowania z pobytu stałego na podstawie zgłoszenia przesłanego przez wymeldowującego się pocztą (formularz na nazwisko ██████████). Zgłoszenie pobytu stałego zostało podpisane przez zgłaszającego 25.06.2019 r. (własnoręczność podpisu potwierdzona przez Zastępcę Dyrektora Zakładu Karnego w ██████████ na załączonym do formularza piśmie) i przesłane do organu gminy pocztą (data wpływu 02.07.2019 r.) Na tej podstawie pracownik dokonał zarejestrowania wymeldowania w ewidencji ludności z datą 03.07.2019 r. Zgłoszenie wymeldowania zostało złożone w trybie naruszającym art. 24 ustawy o ewidencji ludności. Ustawa nie przewiduje bowiem możliwości przesłania zgłoszenia drogą pocztową, dopuszcza

natomiast dokonanie zgłoszenia osobiście w siedzibie organu gminy, jak również przez pełnomocnika lub też drogą elektroniczną (ePUAP). Skutkiem było zarejestrowanie zgłoszenia wymeldowania w ewidencji ludności pomimo, iż zgłaszający nie dochował należytej formy zgłoszenia. Z akt sprawy wynika jednak, iż było to żądanie zgodne z wolą zgłaszającego, niemogącego dopełnić obowiązku meldunkowego w innej formie przewidzianej w ustawie. Pani Katarzyna Wieczorek, która dokonała rejestracji zgłoszenia wymeldowania w ewidencji ludności wyjaśniła, iż Pan [REDAKTOWANE] wielokrotnie dzwonił prosząc o wymeldowanie i wskazując, że nie ma komu udzielić pełnomocnictwa, a sprawa jest pilna. „Na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. wzywałam do usunięcia braków formalnych wniosku o wymeldowanie z miejsca pobytu stałego wskazywałam jakie możliwości daje ustawa – odezwał się czynnik ludzki i dokonałam wymeldowania, ponieważ najważniejsze jest by Ewidencja ludności była rejestrem danych o miejscu zamieszkania i pobycie osób, którego zamierzeniem jest stwierdzenie stanu zgodności pomiędzy zapisami w niej widniejącymi, a stanem faktycznym”. Wskazana nieprawidłowość nie miała zatem negatywnych konsekwencji dla strony. Niemniej nawet trudna sytuacja strony nie zwalnia organu od obowiązku przestrzegania przewidzianych w ustawie o ewidencji ludności procedur dotyczących realizacji obowiązku meldunkowego (*akta kontroli s. 66-70*).

2. Udostępnianie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców i rejestru PESEL.

W okresie objętym kontrolą do Urzędu Gminy Nowe Miasto Lubawskie wpłynęły 72 wnioski o udostępnienie danych jednostkowych z rejestru mieszkańców (teczka oznaczona sygn. RA.5345). Analizie kontrolnej poddano dokumentację 24 spraw, co stanowiło 33,33% wszystkich spraw wszczętych w okresie objętym kontrolą. Analizie poddano akta spraw z 2018 r. o numerach od 81 do 89 oraz z 2019 r. od nr 1 do 3 i od 31 do 42.

Dokonane ustalenia wskazują, że w 21 zbadanych sprawach wnioski zostały złożone przez podmioty realizujące zadania publiczne (m.in. Policję, sąd, komorników, ośrodek pomocy społecznej), na odpowiednim formularzu urzędowym, prawidłowo wypełnionym, po wykazaniu przesłanki udostępnienia danych wynikającej z art. 46 ust. 1 ustawy o ewidencji ludności (zgodnie z art. 53 pkt 1 w tych przypadkach dane udostępniono nieodpłatnie). Natomiast w 3 sprawach (z 2018 r. nr 86 i z 2019 r. nr 32 i 35) udostępniono dane na wniosek osoby fizycznej albo jednostki organizacyjnej w trybie art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy. Przy czym w 2 sprawach (z 2018 r. nr 86 i z 2019 r. nr 35) udostępnienie nastąpiło za opłatą. Z kolei w sprawie z 2019 r. nr 32 udostępniono dane nieodpłatnie. Jako uzasadnienie potrzeby ich uzyskania wskazano: „Sprawy spadkowe - dziedziczenia”, co w ocenie pracownika kwalifikowało wnioskodawcę do zwolnienia od opłaty na podstawie art. 54 ustawy. Zgodnie z powołanym przepisem, osoby i jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1, są zwolnione z opłat w przypadku udostępnienia z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL danych niezbędnych do sporządzenia aktu poświadczenia dziedziczenia. Z lakonicznego uzasadnienia przedmiotowego wniosku nie wynika jednak wprost, że dane były niezbędne do osiągnięcia celu wskazanego w powołanym przepisie (uchybiecie). Uwzględniając jednak całokształt okoliczności sprawy, w tym zakres żądanych danych (imię, nazwisko i numer PESEL zmarłego), oraz wyjaśnienia inspektora ds. obywatelskich, który wskazał, że w takich sytuacjach pyta o cel uzyskania danych i stosownie do odpowiedzi jest pobierana opłata (tak też było w tej sprawie), należy przyjąć, że zwolnienie od opłaty – pomimo braku precyzji wnioskodawcy i nie uzupełnienia wniosku w tym zakresie – nastąpiło zasadnie. Powyższe uchybiecie nie wywołało skutków (*akta kontroli s. 73-76, 127*).

Z kolei w sprawie RA.5345.35.2019 jako uzasadnienie potrzeby uzyskania danych wnioskodawca wskazał: „Do sprzedaży nieruchomości po zmarłym bracie. Występuję jako pełnomocnik”. Do wniosku załączył kopię odpisu aktu zgonu tej osoby w czerwcu 2019 r. oraz kopię prawomocnego postanowienia sądu rejonowego z 30 października 2017 r. stwierdzającego

nabycie spadku przez wnioskodawcę i jego zmarłego brata po innej osobie. W ocenie kontrolerów wnioskodawca nie wykazał interesu prawnego w uzyskaniu żądanych danych, tj. nie udowodnił, że żądane dane są mu niezbędne do realizacji aktualnego i własnego uprawnienia lub obowiązku (i jakiego konkretnie). Poza odpisem aktu zgonu brata nie przedłożył bowiem żadnych dowodów na poparcie okoliczności powołanych we wniosku, ani nie przytoczył bliższych informacji w tym zakresie. Tym samym nie wypełnił przesłanki udostępnienia, o której mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1 ustawy. Zaś organ gminy udostępnił żądane dane, nie wzywając wnioskodawcy do uzupełnienia wniosku. Sprawę załatwił inspektor ds. obywatelskich. Pracownik wyjaśnił, że rozpatrując wnioski podmiotów, które żądają danych osób zmarłych, każdorazowo weryfikuje tożsamość wnioskodawcy z dowodem osobistym, a ponadto jego pokrewieństwo ze zmarłym w rejestrze mieszkańców. Trzeba jednak wskazać, że samo pokrewieństwo z osobą zmarłą nie świadczy jeszcze o interesie prawnym wnioskodawcy. Skutkiem nieprawidłowości było udostępnienie danych podmiotowi, który w nie wykazał uprawnienia do ich otrzymania (*akta kontroli s. 77-85, 127*).

Ponadto w sprawie nr RA.5345.33.2019, w odpowiedzi na wniosek związku gmin o przekazanie rejestru urodzeń za rok 2018 i 2019 w celu realizacji zadań związanych z naliczaniem opłat za wywóz odpadów komunalnych, wezwano do usunięcia braków formalnych wniosku poprzez złożenie wniosku na formularzu urzędowym oraz wskazanie interesu prawnego, pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpoznania na podstawie art. 64 § 2 k.p.a. Jednocześnie w aktach sprawy brakuje adnotacji o sposobie jej zakończenia. W ocenie kontrolerów sposób działania organu gminy w tym zakresie był nieprawidłowy. Po pierwsze, ustawa o ewidencji ludności nie formułuje obowiązku składania wniosków o udostępnienie danych na formularzu. Po drugie, brak wykazania interesu prawnego nie jest brakiem formalnym wniosku. Kwestia wykazania interesu prawnego podlega weryfikacji na etapie oceny merytorycznej sprawy. Zaś jego niewykazanie powinno być podstawą do wydania decyzji odmownej (art. 47 ust. 3 ustawy), a nie pozostawienia wniosku bez rozpoznania. Wątpliwości budzi również zakwalifikowanie wniosku jako złożonego przez podmiot, który musi wykazać interes prawny, skoro wnioskodawca (podmiot prawa publicznego) żądał udostępnienia danych w celu realizacji zadań publicznych przekazanych mu przez Gminę Nowe Miasto Lubawskie. Skutkiem nieprawidłowości było pozbawienie wnioskodawcy możliwości skorzystania z uprawnienia do zaskarżenia czynności organu we właściwym trybie. Odpowiedzialność za nieprawidłowość ponosi inspektor ds. obywatelskich, który podpisał wezwanie. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja przepisów (*akta kontroli s. 86-88, 127*).

W sprawie nr RA.5345.3.2019 (KW.477.2019) jako podstawę prawną wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania w przedmiocie udostępnienia danych z rejestru mieszkańców powołano jednocześnie art. 61a § 1 k.p.a. i art. 47 ust. 3a ustawy o ewidencji ludności (uchybiecie). Drugi z powołanych przepisów stanowi normę o charakterze procesowym, zawartą w akcie regulującym instytucje prawa materialnego, tj. w ustawie o ewidencji ludności, i stanowi samodzielną podstawę prawną do wydania postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania. Przedmiotowa regulacja wprost określa przesłankę odmowy, tj. skierowanie przez podmiot zobowiązany do korzystania z urządzeń teletransmisji wniosku o udostępnienie danych jednostkowych. Zatem powołanie w przedmiotowym postanowieniu również art. 61a § 1 k.p.a. było niezasadne, ponieważ przepis ten reguluje inne przypadki. Uchybiecie powyższe nie wywołało skutków. Przyczyną jego powstania była niewłaściwa interpretacja ww. przepisów przez inspektora ds. obywatelskich (*akta kontroli s. 89, 127*).

Wszystkie zbadane sprawy załatwiono bez zbędnej zwłoki, najpóźniej w 5 dniu licząc od dnia wpływu wniosku do urzędu. Ponadto w sprawie, w której wniosek został złożony w formie elektronicznej (sprawa z 2018 r. nr 84), organ gminy udzielił odpowiedzi w tej samej formie, za pośrednictwem skrzynki na platformie ePUAP (*akta kontroli s. 135*).

3. Postępowania administracyjne w sprawach meldunkowych.

W okresie objętym kontrolą Wójt Gminy Nowe Miasto Lubawskie wszczął i zakończył 6 postępowań administracyjnych dotyczących obowiązku meldunkowego, przy czym w 2 sprawach orzekł o wymeldowaniu, a w 4 sprawach umorzył postępowanie. Analizie poddano akta 4 wybranych spraw o numerach: RA.5343.1.12.2018, RA.5343.1.14.2018, RA.5343.16.2019 oraz RA.5343.41.2019.

Na tej podstawie stwierdzono, że organ zawiadamiał strony o wszczęciu postępowania, pouczając o treści art. 41 k.p.a. oraz prawidłowo informując o dacie wszczęcia. Z czynności dowodowych pracownik sporządzał protokoły zawierające co do zasady wszystkie obligatoryjne elementy przewidziane w art. 68-69 k.p.a. O terminach i miejscach czynności dowodowych w postaci przesłuchania świadków, stron i oględzin lokalu organ informował strony zgodnie z art. 79 § 1 k.p.a., wskazując jako podstawę zawiadomienia art. 10 § 1 k.p.a., jednocześnie pouczał strony o prawie czynnego udziału w czynności (art. 79 § 2 k.p.a.). Zgromadzony w tych sprawach materiał dowodowy spełniał wymogi określone w art. 7 i 77 k.p.a. Przed wydaniem decyzji organ umożliwiał stronom wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (art. 10 § 1 k.p.a.).

W decyzjach o wymeldowaniu jako podstawę prawną organ powołał art. 104 i 107 k.p.a. w związku z art. 35 ustawy o ewidencji ludności. Trzeba podkreślić, że ostatni z powołanych przepisów, będący przepisem prawa materialnego, stanowi samodzielną podstawę do wydania decyzji orzekającej sprawę wymeldowania co do meritum, określając również formę załatwienia sprawy, zatem przepisy k.p.a. (przepisy procesowe) w tym zakresie nie muszą być powoływane. Natomiast w decyzjach o umorzeniu postępowania organ powoływał art. 104 i 105 § 1 k.p.a. w związku z art. 35 ustawy o ewidencji ludności.

W decyzjach organ prawidłowo powołał podstawę rozstrzygnięcia, tj. art. 35 ustawy o ewidencji ludności albo art. 105 § 1 k.p.a. Organ przestrzegał terminów przewidzianych w art. 35 k.p.a., a w przypadku niemożności załatwienia sprawy w tych terminach na podstawie art. 36 § 1 zawiadomił strony wskazując przyczyny zwłoki oraz podając nowy termin załatwienia sprawy. Zawiadamiając o zmianie terminu załatwienia sprawy organ pouczał strony o prawie wniesienia ponaglenia. W aktach założono i zaktualizowano metryki spraw (*akta kontroli s.112, 136*).

Jednocześnie kontrola wykazała następujące nieprawidłowości lub uchybienia:

1. W sprawie nr RA.5343.41.2019 w niektórych pismach organu strona postępowania była wskazywana jako świadek (np. pismo z 25.07.2019 r., wezwanie do strony wymeldowywanej z 25.07.2019 r.) - uchybienie.
2. W uzasadnieniu decyzji umarzających postępowania w sprawach nr RA.5343.1.14.2018 oraz RA.5343.1.16.2019 organ nie przytoczył i nie wyjaśnił art. 105 § 1 k.p.a., tj. przepisu, który stanowił podstawę ich wydania (nieprawidłowość). Wskazany błąd skutkował naruszeniem art. 107 § 3 k.p.a. oraz wadliwością uzasadnienia decyzji. Powołany przepis wskazuje bowiem, że uzasadnienie prawne powinno zawierać wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa. Przyczyną powstania nieprawidłowości było błędne przyjęcie przez inspektora ds. obywatelskich, że zamieszczenie w uzasadnieniu decyzji wzmianki o bezprzedmiotowości postępowania z uwagi na wymeldowanie się strony oraz że okoliczność ta skutkuje wydaniem decyzji o umorzeniu postępowania w myśl art. 105 § 1 k.p.a. jest wystarczające i nie uchybia wymogom art. 107 k.p.a. Ponadto jako oznaczenie paragrafu pracownik zastosował błędnie znak & oraz § (uchybienie), co stanowiło oczywistą omyłkę i nie wywołało skutków (*akta kontroli s. 97-100, 128*).

3. W uzasadnieniu decyzji o wymeldowaniu w sprawie nr RA.5343.1.12.2018 zamieszczono błędną informację, iż komornik sądowy złożył wniosek do Gminy Nowe Miasto Lubawskie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego, ponieważ z akt sprawy wynika, że było odwrotnie (uchybiecie). Błąd ten powstał w wyniku omyłki pracownika podczas sporządzania projektu decyzji (*akta kontroli s. 90-92*).

Odpowiedzialność za stwierdzone w zakresie postępowań administracyjnych błędy ponosi inspektor ds. obywatelskich, Pani Katarzyna Wieczorek. Jednocześnie należy wskazać, iż nie miały one wpływu na wynik spraw.

Do ustaleń kontroli, przedstawionych kierownikowi jednostki kontrolowanej w projekcie wystąpienia pokontrolnego, nie wniesiono zastrzeżeń.

Mając na uwadze powyższe ustalenia i oceny, wnoszę o:

- 1) Wypełnianie na formularzu odbioru dowodu osobistego wszystkich danych określonych w art. 31 ust. 2 ustawy oraz prawidłowe wskazywanie wnioskodawcy.
- 2) Właściwe stosowanie przepisów ustawy o dowodach osobistych w zakresie udostępniania danych (art. 72 i 75 ustawy).
- 3) Wydawanie wnioskodawcy kserokopii złożonego wniosku o wydanie dowodu osobistego na podstawie art. 73 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego.
- 4) Rejestrowanie w ewidencji ludności zgłoszenia meldunkowego dopiero po zachowaniu przez zgłaszającego należytej formy realizacji obowiązku meldunkowego, wskazanej w art. 24 ustawy o ewidencji ludności.
- 5) Załatwianie wniosków o udostępnienie danych z ewidencji ludności z zachowaniem zasad określonych w ustawie, zwłaszcza w zakresie konieczności wykazania przez wnioskodawcę interesu prawnego.
- 6) W postanowieniach o odmowie wszczęcia postępowania w przedmiocie udostępnienia danych jednostkowych z ewidencji ludności powoływanie jako podstawy prawnej wyłącznie art. 47 ust. 3a ustawy o ewidencji ludności.
- 7) Zapewnienie prowadzenia postępowań administracyjnych w sprawach obowiązku meldunkowego zgodnie ze wszystkimi przepisami prawa procesowego określonymi w k.p.a., w szczególności poprzez:
  - przytaczanie i wyjaśnianie w uzasadnieniach decyzji o umorzeniu postępowania podstawy prawnej rozstrzygnięcia ze wskazaniem właściwych oznaczeń w akcie prawnym, tj. zgodnie z zasadami techniki prawodawczej,
  - sporządzanie pism i wezwań do stron postępowania z właściwym oznaczeniem charakteru w jakim występuje w sprawie.

Proszę Pana Wójta o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień oraz poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego, w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Artur Chojecki